

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Гринько Тетяна Валеріївна

*доктор економічних наук, професор,
декан факультету економіки*

Гвініашвілі Тетяна Зурабівна

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки, підприємництва
та управління підприємствами*

Рублівський Дмитро Валентинович

*Дніпровський національний університет
імені Олеся Гончара*

Питанням дослідження та управління інноваційним розвитком присвячено значну кількість наукових праць, починаючи з робіт Й. Шумпетера та завершуючи дослідженнями нобелівського лауреата у 2018 р. П. Ромера щодо впливу технологічного чинника на економічне зростання. Численні дослідження за вказаним напрямом свідчать про позитивний взаємозв'язок інвестицій в інновації, науку та технології з конкурентоспроможністю підприємства, підвищенням ефективності його функціонування, стійким довгостроковим зростанням, збільшенням добробуту на корпоративному, галузевому та національному рівнях. З огляду на зазначене, питання поєднання дослідницького та управлінського підходів щодо інноваційного розвитку набувають все більшої актуальності.

Сьогодні актуальним завданням будь-якого суб'єкта підприємництва є досягнення конкурентних переваг та високого рівня рентабельності. Основними джерелами досягнення вказаних параметрів є [2]:

- виробничий потенціал, тобто наявність сучасного обладнання, техніки та технологій а також уміння їх раціонального використання;
- економічний потенціал через оптимізацію витрат виробництва та досягнення фінансової стійкості;
- маркетинговий потенціал – ефективна маркетингова діяльність, відмінна збутова мережа.

Крім того, до перерахованих умов на сучасному етапі розвитку економіки необхідно віднести і також інноваційний потенціал підприємства – наявність науково-технічного доробку, кваліфікованих наукових кадрів, здатність до проектування та наукових досліджень, а також освоєння інновацій, володіння та вмиле використання сучасної

інформації в галузі НТП тощо. Як відомо, ефективність інноваційного процесу залежить, головним чином від чотирьох компонентів: інноваційного потенціалу, напрямів інноваційної діяльності, швидкості здійснення інноваційного процесу та маркетингової стратегії [1].

У процесі розширення інноваційної діяльності на підприємствах слід враховувати можливість впливу низки факторів, що визначають специфіку сучасного бізнес середовища, а саме: терміни реалізації інноваційних проєктів, витрати на підвищення кваліфікації учасників інноваційних процесів на підприємстві, витрати на модернізацію обладнання, зміни ринкових тенденцій та дії конкурентів тощо. Отже, процеси управління інноваційною діяльністю пов'язані з різними змінами, що забезпечують впровадження нових методів виробництва продукції чи надання послуг, застосування нового обладнання, а також оновлення різних сфер функціонування підприємства. Нові підходи до розробки та впровадження інноваційних проєктів на підприємстві дозволяють значною мірою покращити його економічне становище.

Саме інновації сприяють оновленню виробництва, створенню нових господарських механізмів, прогресивного коригування управління та ін. Крім того, завдяки впровадженню більш ефективних методів роботи на підприємствах забезпечується зростання продуктивності та підвищення фінансової стійкості.

Таким чином, в сучасних умовах турбулентного бізнес середовища, досягти значної конкурентної переваги без розробки та впровадження грамотної інноваційної стратегії розвитку підприємства практично неможливо. Підтвердженням цього є боротьба за клієнтів, за ринкові ніші між вітчизняним виробником та зарубіжними компаніями [3], де перемагають перемагають ті суб'єкти підприємництва, які є лідерами саме у галузі інновацій. Тому саме «інноваційна стратегія» є найважливішою функціональною стратегією, яка передбачає розробку сукупності заходів щодо технологічного розвитку виробництва, організаційної структури підприємства та впровадження сучасних методик управління. Водночас це поняття може розглядатися як базовий інноваційний процес, основною метою якого є створення системи певних умов та факторів, що забезпечують подальший розвиток та втілення інноваційного потенціалу підприємства [1]. Розробка інноваційної стратегії розвитку підприємства включає наступні етапи [4]:

1. Оцінка внутрішнього та зовнішнього середовища, аналіз його впливу на виробничі процеси. На даному етапі аналізуються внутрішнє виробниче середовище підприємства та зовнішнє ринкове середовище, здійснюється комплексний SWOT-аналіз, визначається стадія життєвого циклу продукту.

2. Визначення ключових показників активності підприємства у поточний період його діяльності. Здійснюється розрахунок витрат

різних рівнів на організацію НДДКР та впровадження інноваційних рішень.

3. Акумулявання ресурсів для забезпечення реалізації обраної інноваційної стратегії. На даному етапі ведеться пошук та аналіз можливих джерел фінансування реалізації інноваційного проєкту.

4. Оцінка стратегії інноваційного розвитку. На даному етапі визначається відповідність результатів реалізації обраної стратегії поставленим цілям та завданням, а також рентабельність та прибутковість інноваційного проєкту.

І, незважаючи на високий рівень ризику, саме реалізація інноваційних стратегій розвитку підприємства сприяє отриманню довгострокових конкурентних переваг та формуванню стійкої ринкової позиції.

Список використаних джерел:

1. Гвініашвілі Т.З., Гринько Т.В. Науково-методичне забезпечення управління ризиками інноваційної діяльності на промислових підприємствах. *Економіка та підприємництво* : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». Київ : КНЕУ, 2017. № 39. С. 267–278.
2. Canco, I. (2022). What Made Me an Entrepreneur? *European Journal of Management Issues*, 30(3), 153–164. DOI: <https://doi.org/10.15421/192214>.
3. Grynko, T., Hvinashvili, T. Innovative strategies of business entities staff management. *Управління розвитком суб'єктів підприємництва в умовах викликів XXI століття*: Колективна монографія: за заг. ред. Т.В. Гринько. Дніпро : Біла К.О., 2019. С. 174–203.